

Transformacja energetyczna w Polsce

Edycja 2020

www.forum-energii.eu

OPRACOWANIE:

Rafał Macuk, Forum Energii

REDAKCJA:

Aleksandra Zieleniec

OPRACOWANIE GRAFICZNE:

Karol Koszniec

DATA PUBLIKACJI:

Marzec 2020

Forum Energii to think tank działający w obszarze energetyki. Naszą misją jest tworzenie fundamentów efektywnej, bezpiecznej, czystej i innowacyjnej energetyki w oparciu o dane i analizy.

Wszystkie analizy i publikacje Forum Energii są udostępniane nieodpłatnie i mogą być powielane pod warunkiem wskazania źródła i autorów.

SPIS TREŚCI

Wstęp (dr Joanna Maćkowiak Pandera)	06
Moce zainstalowane	07
Moc zainstalowana w 2019 r.	08
Zmiany w mocy zainstalowanej w 2019 r. względem 2018 r.	09
Zmiany w mocy zainstalowanej w ostatniej dekadzie	10
Zmiany w mocy zainstalowanej w OZE	11
Produkcja	12
Produkcja energii elektrycznej w 2019 r.	13
Zmiany w produkcji energii elektrycznej w 2019 r. względem 2018 r.	14
Zmiany w produkcji energii elektrycznej w ostatniej dekadzie	15
Zmiany w produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w ostatniej dekadzie	16

Bilans krajowy	17
Krajowy bilans produkcji i zużycia energii elektrycznej	18
Zmiana zapotrzebowania na energię elektryczną	19
Zmiany w zapotrzebowaniu na moc szczytową	20
Emisje	21
Zmiany w emisji gazów cieplarnianych	22
Zmiany w emisji gazów cieplarnianych przez energetykę i ciepłownictwo	23
Emisje gazów, pyłów i substancji szkodliwych energetyki	24
Ceny energii elektrycznej	25
Porównanie cen SPOT energii elektrycznej na rynkach krajów sąsiednich	26
Paliwa	27
Krajowa produkcja węgla kamiennego	28
Import węgla kamiennego energetycznego	29
Porównanie podstawowych danych o węglu	30
Zużycie krajowe gazu ziemnego	31
Pozyskanie gazu ziemnego wysokometanowego	32

Wstęp

To już trzecia edycja corocznego raportu na temat transformacji energetycznej Polski. Pokazujemy w niej najważniejsze dane obrazujące stan polskiej elektroenergetyki. Koncentrujemy się na miksie wytwórczym, emisjach, cenach energii, bilansie importu i eksportu surowców energetycznych oraz energii elektrycznej.

Do najważniejszych zjawisk ubiegłego roku należą rekordowy wzrost importu energii elektrycznej oraz spadek produkcji w krajowych elektrowniach. Widać też szybki rozwój energetyki słonecznej, której zainstalowane moce przekroczyły 1,5 GW. Spadło natomiast tempo rozwoju instalacji gazowych.

Zmiany w energetyce są zauważalne, choć można mieć wątpliwości, czy wynikają one z polityki energetycznej państwa. Niedawno zapowiadano wzrost produkcji energii, tymczasem mamy do czynienia z jego rekordowym spadkiem – wprawdzie z różnych powodów, ale najważniejszy z nich to niska konkurencyjność cenowa wytwarzania. Import energii elektrycznej trzeba ocenić pozytywnie, ponieważ pozwala utrzymać jej ceny w ryzach, choć otwarte pozostaje pytanie o jego maksymalny poziom. Niepokojąca za to jest stagnacja w ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych, przy czym trzeba tu dodać, że dane, które prezentujemy, dotyczą roku 2018, publikowane są bowiem z opóźnieniem.

Życzymy dobrej lektury.
Dr Joanna Maćkowiak-Pandera
Prezes Forum Energii

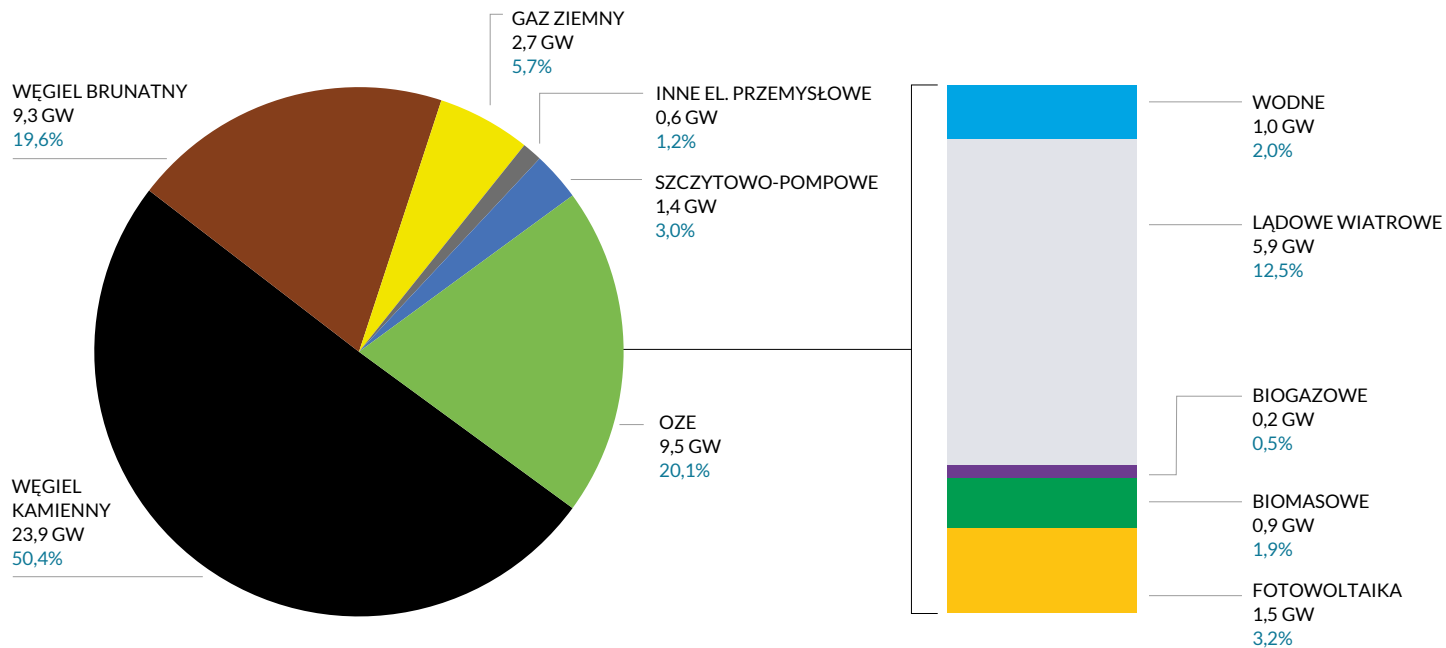
Główne wnioski

- Spadek produkcji energii elektrycznej, w tym największy produkcji z węgla brunatnego i kamiennego.
- Wzrost importu energii elektrycznej.
- Powolny powrót OZE, głównie za sprawą prosumenckiej fotowoltaiki.
- Paradoks krajowego rynku węgla: stałe zapotrzebowanie na ten surowiec – jego malejące wydobycie – jego rosnące zapasy.
- Dywersyfikacja dostaw gazu.

Moce zainstalowane

Moc zainstalowana w 2019 r.

- Udział mocy zainstalowanych w węglu brunatnym i kamiennym utrzymuje się na poziomie 70%.
- Odnawialne źródła energii stanowią ponad 20% mocy zainstalowanej.

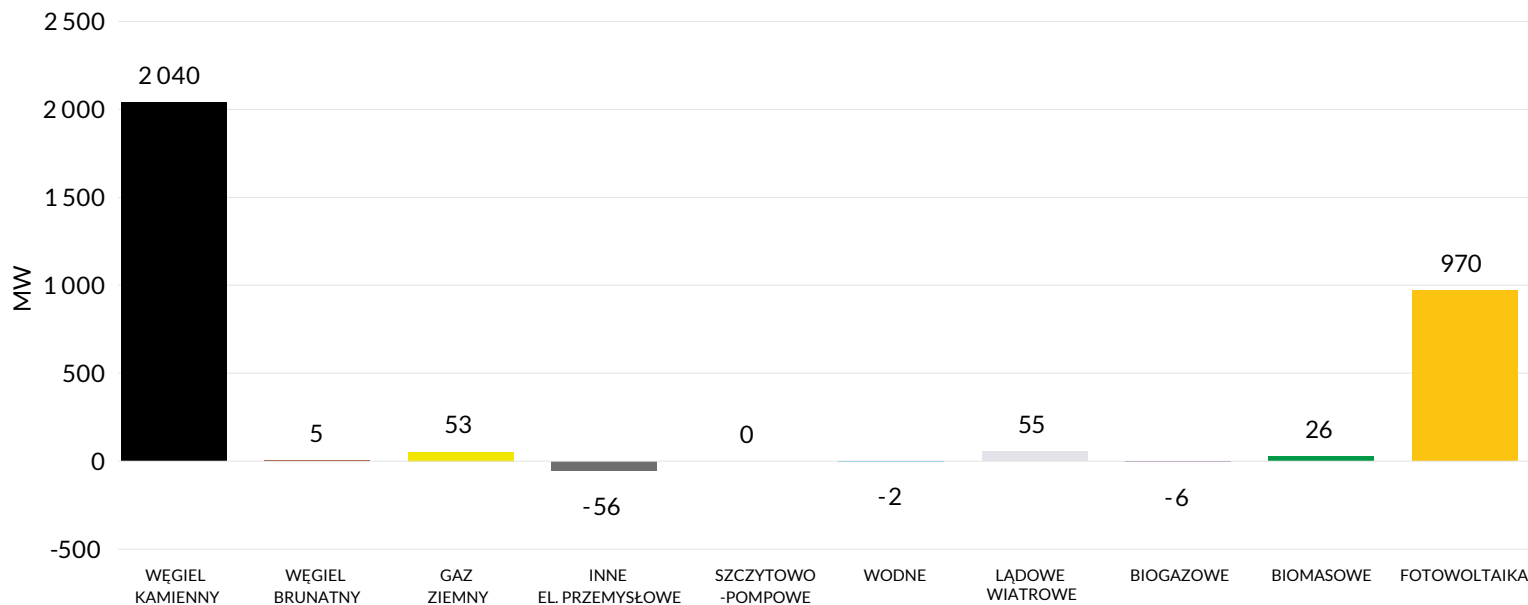

Opracowano na podstawie: ARE
 Stan na 31.12.2019

Zmiany w mocy zainstalowanej w 2019 r. względem 2018 r.

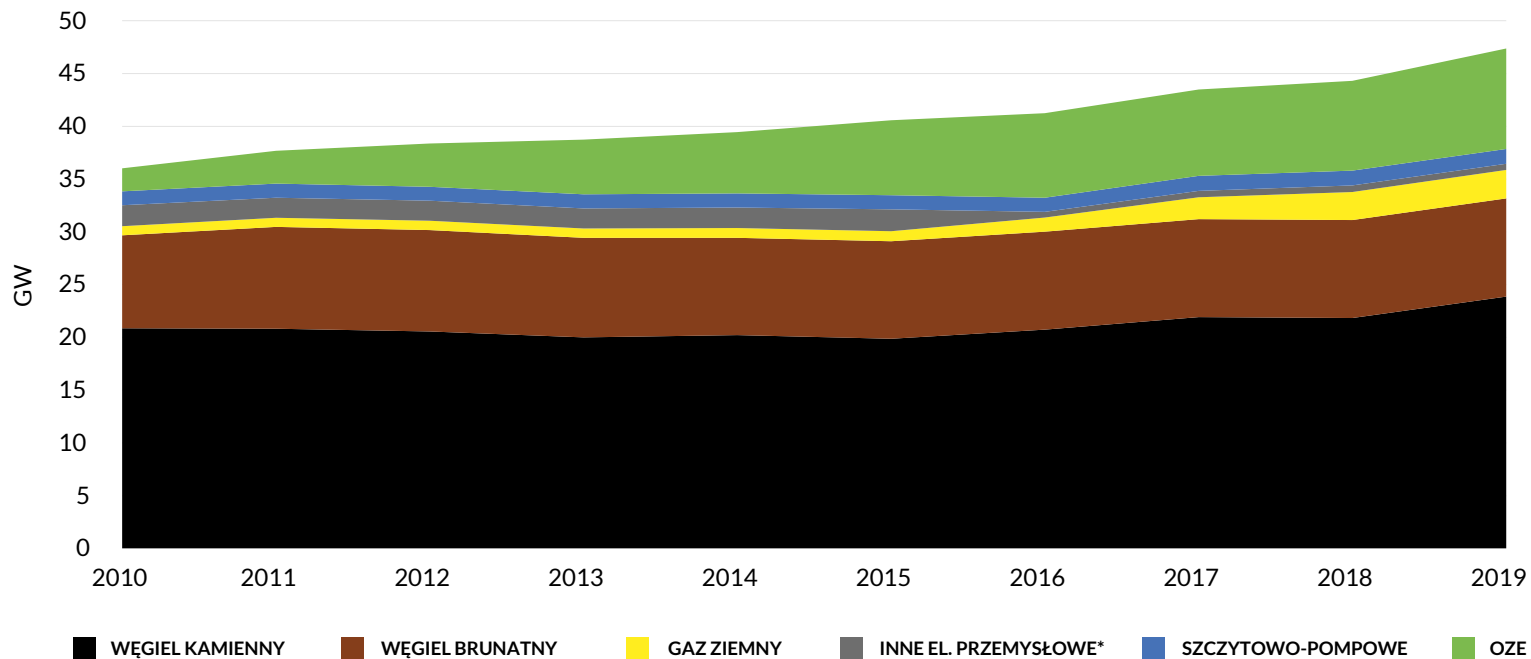
- Wzrost mocy zainstalowanej w węglu kamiennym to głównie efekt zakończenia budowy w Opolu dwóch nowych bloków o mocy 900 MW każdy.
- W roku 2019 do użytku oddano ponad 3,5-krotnie więcej instalacji fotowoltaicznych niż rok wcześniej.

Opracowano na podstawie: ARE

Zmiany w mocy zainstalowanej w ostatniej dekadzie

- W ciągu ostatniej dekady systematycznie zwiększał się poziom mocy zainstalowanej w systemie.
- W latach 2011–2015 rozwijały się instalacje OZE, a po 2016 r. głównie jednostki konwencjonalne.

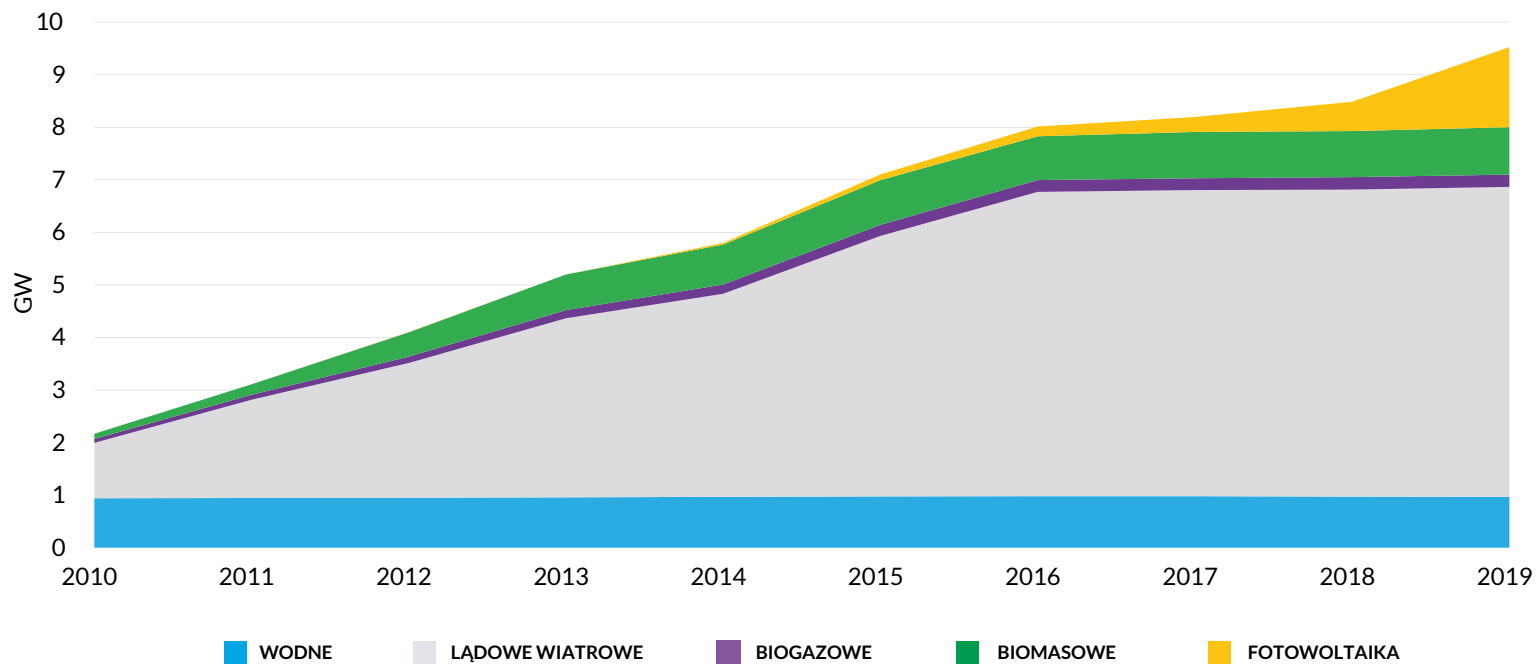

Opracowano na podstawie: ARE

* od 2016 r. kategoria „inne el.przemysłowe” podlega dezagregacji ze względu na rodzaj paliwa

Zmiany w mocy zainstalowanej w OZE

- Na koniec 2019 r. w OZE zainstalowanych było 9,5 GW, z czego 1,5 GW w instalacjach fotowoltaicznych.
- Rozwój OZE w ciągu ostatnich dwóch lat jest wynikiem głównie inwestycji w instalacje prosumenckie.

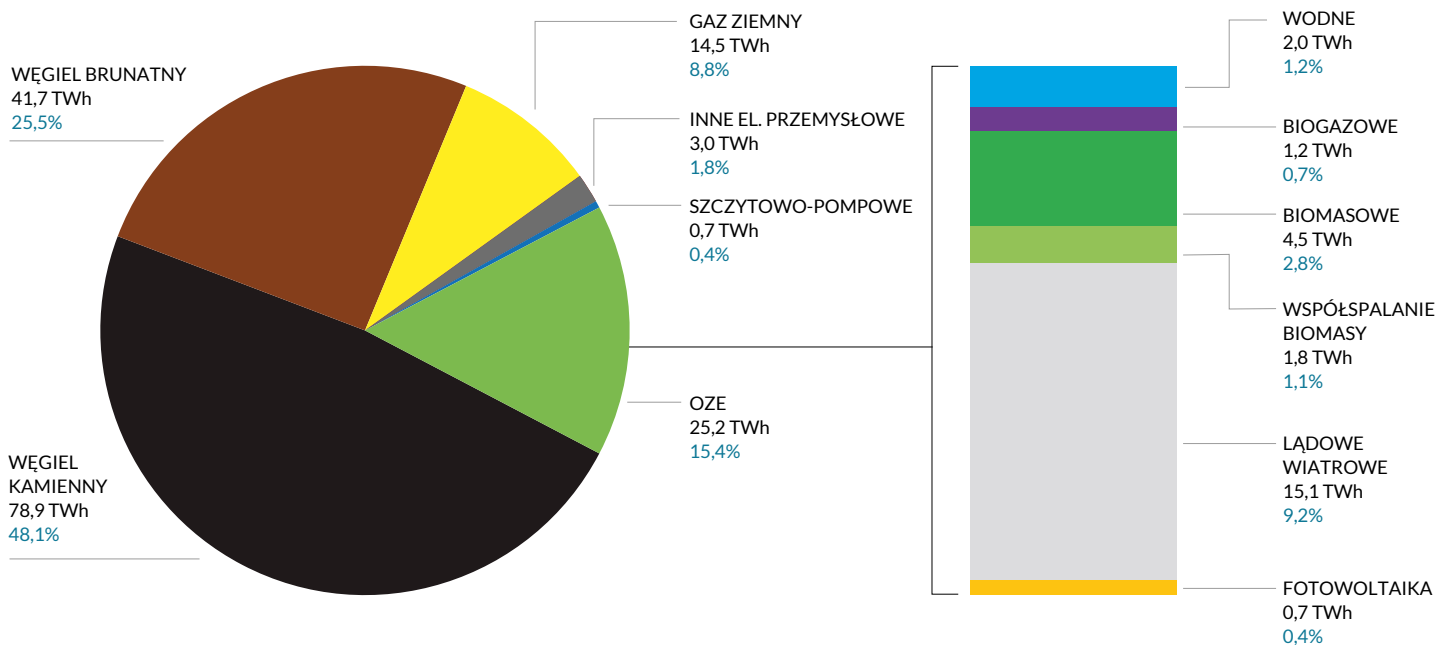

Opracowano na podstawie: ARE

Produkcja

Produkcja energii elektrycznej w 2019 r.

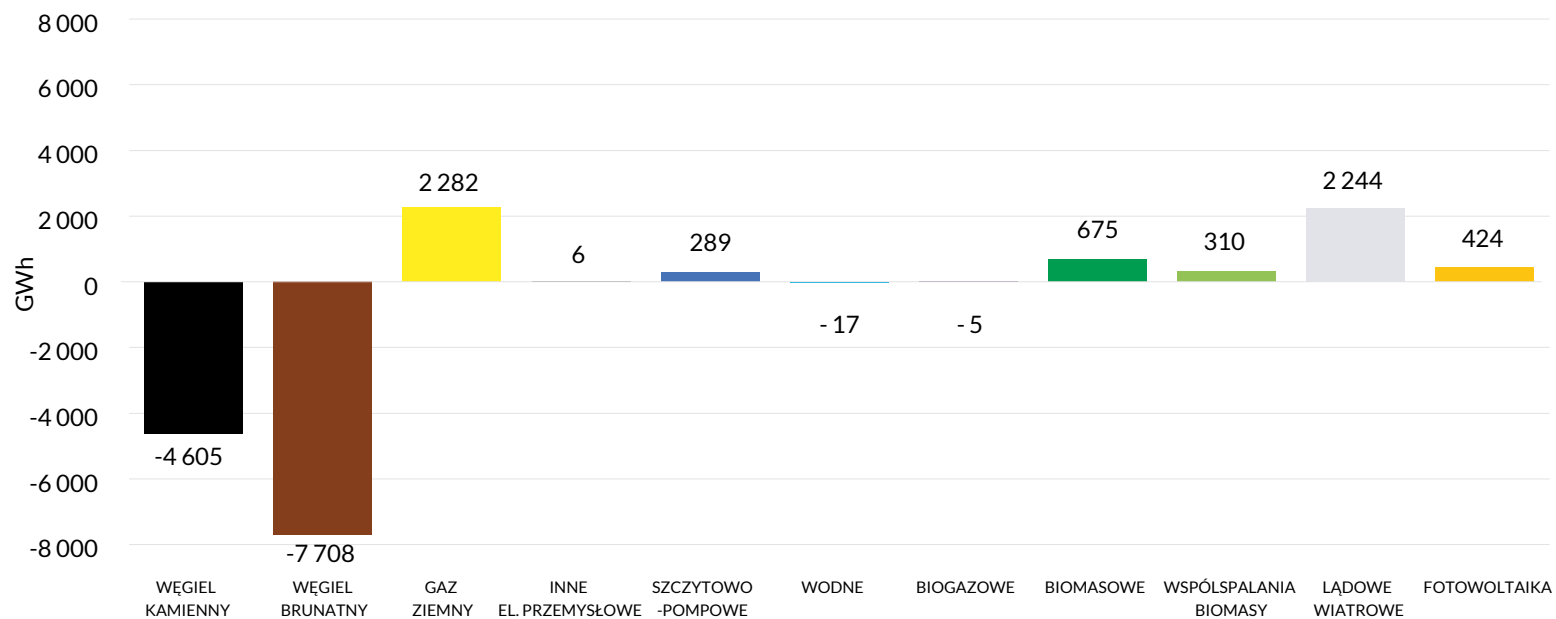
- Udział węgla w produkcji energii elektrycznej w 2019 r. wyniósł 73,6%. Jest to o 4,8 p.p. mniej niż rok wcześniej.
- Nadal rośnie znaczenie gazu. Jego udział w miksie energetycznym wyniósł 8,8% wobec 7,2% w 2018 r.
- Udział OZE w produkcji energii elektrycznej wyniósł 15,4%. Jest najwyższy w historii.

Opracowano na podstawie: ARE

Zmiany w produkcji energii elektrycznej w 2019 r. względem 2018 r.

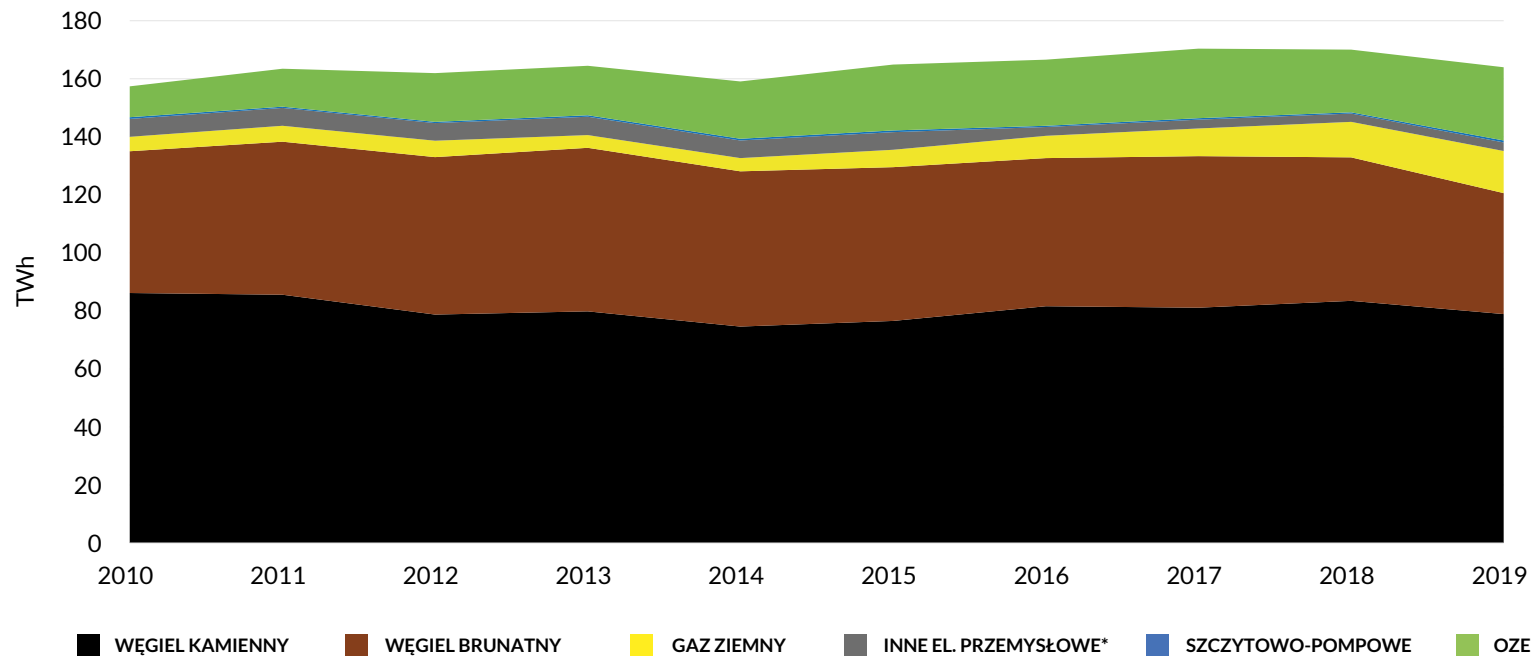
- Znaczące ograniczenie produkcji energii elektrycznej z węgla wynika z szeregu zjawisk, m.in. ze zwiększonego udziału OZE i gazu, konkurencyjnego cenowo importu energii elektrycznej, jak również remontów i odstawień (np. B1 w El. Bełchatów).
- Wzrost produkcji energii przez elektrownie wiatrowe był następstwem warunków pogodowych.

Opracowano na podstawie: ARE

Zmiany w produkcji energii elektrycznej w ostatniej dekadzie

- W roku 2019 r. produkcja energii elektrycznej spadła o 3,6% w stosunku do roku 2018.

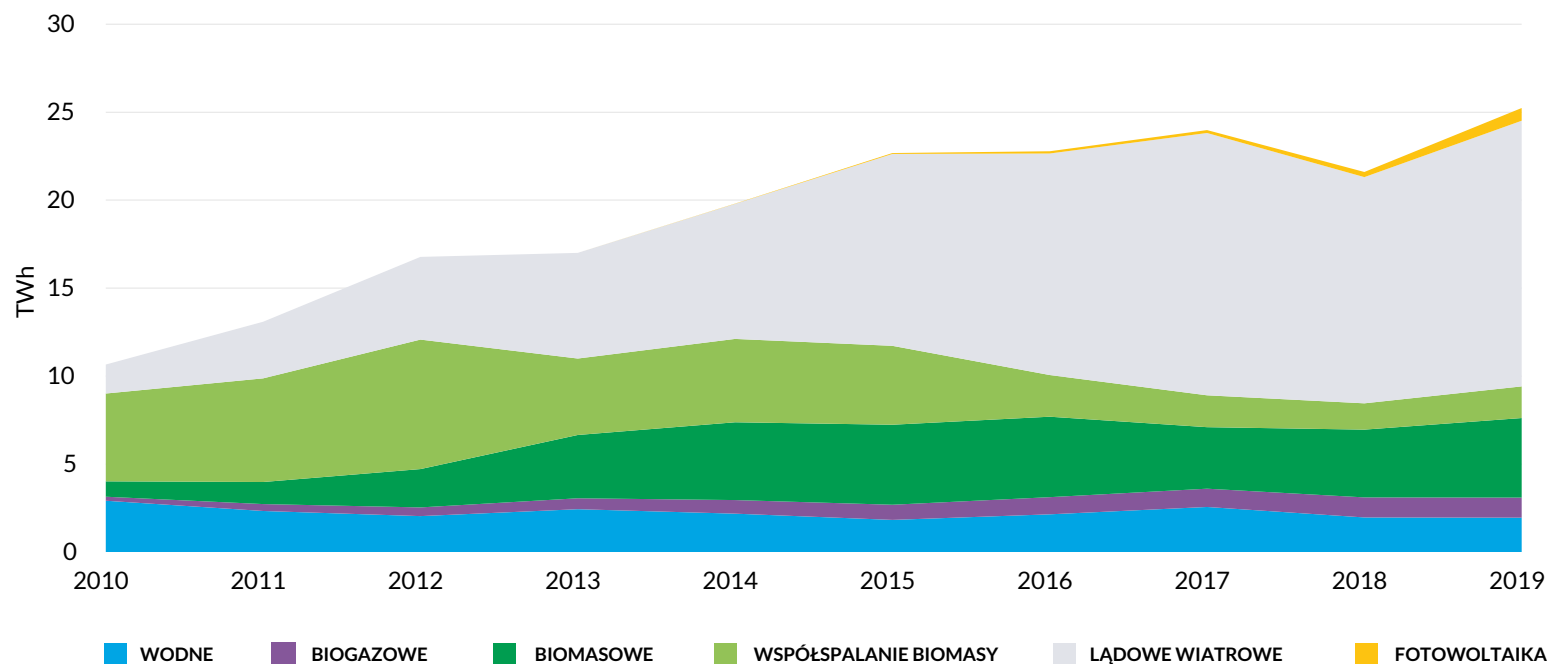

Opracowano na podstawie: ARE

* od 2016 r. kategoria „inne el. przemysłowe” podlega dezagregacji ze względu na rodzaj paliwa

Zmiany w produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w ostatniej dekadzie

- W 2019 r. wyprodukowano najwięcej energii elektrycznej z OZE w historii –ponad 25 TWh. Jest to jednak mniej od zakładanej trajektorii pozwalającej spełnić zobowiązania międzynarodowe.
- Wzrost cen świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł, czyli tzw. zielonych certyfikatów, przełożył się w latach 2018 oraz 2019 na wzrost produkcji z instalacji spalania biomasy.

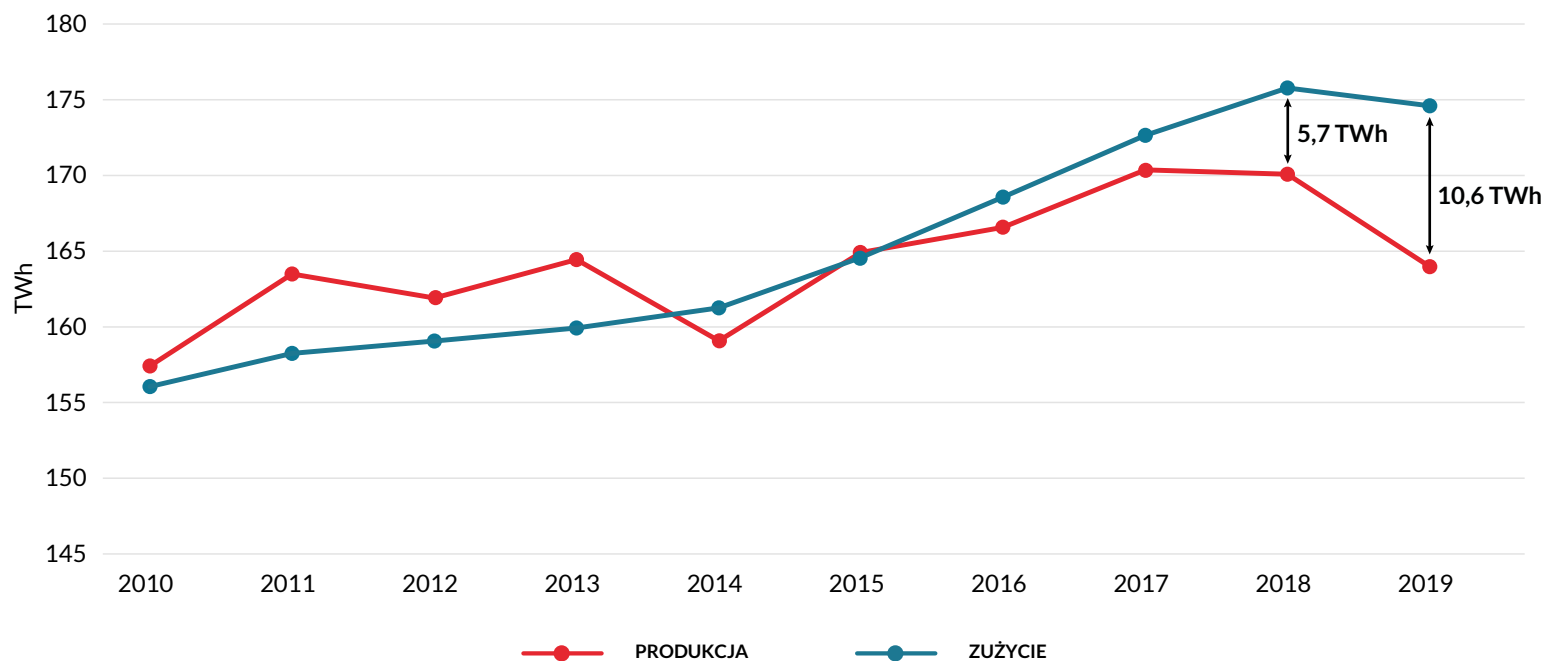
Opracowano na podstawie: ARE

Bilans krajowy

Krajowy bilans produkcji i zużycia energii elektrycznej

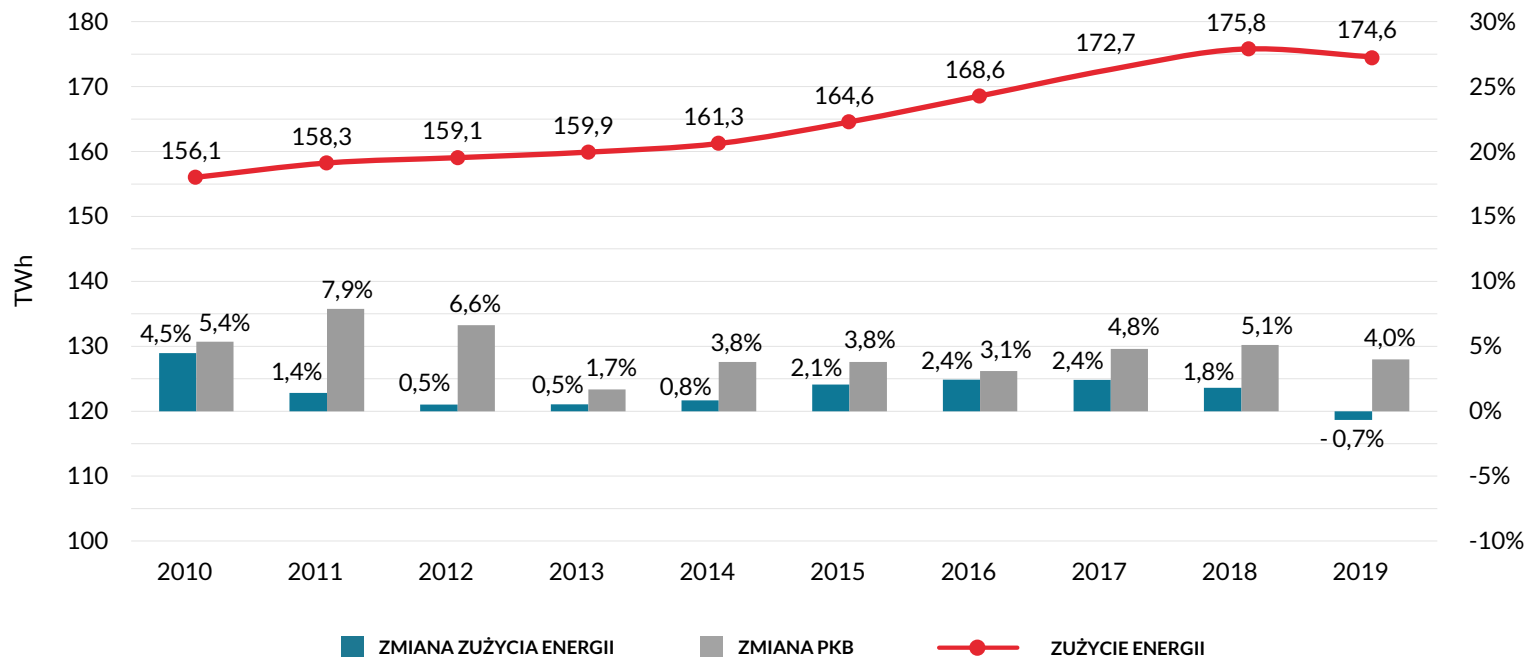
- Produkcja energii elektrycznej w 2019 r. była najniższa od pięciu lat. Wyniosła 164 TWh.
- Prawie dwukrotnie, do 10,6 TWh, zwiększył się import energii elektrycznej.
- Doszacowanie realnego zapotrzebowania krajowego na energię elektryczną jest trudne ze względu na rosnące znaczenie instalacji prosumenckich.

Opracowano na podstawie: ARE

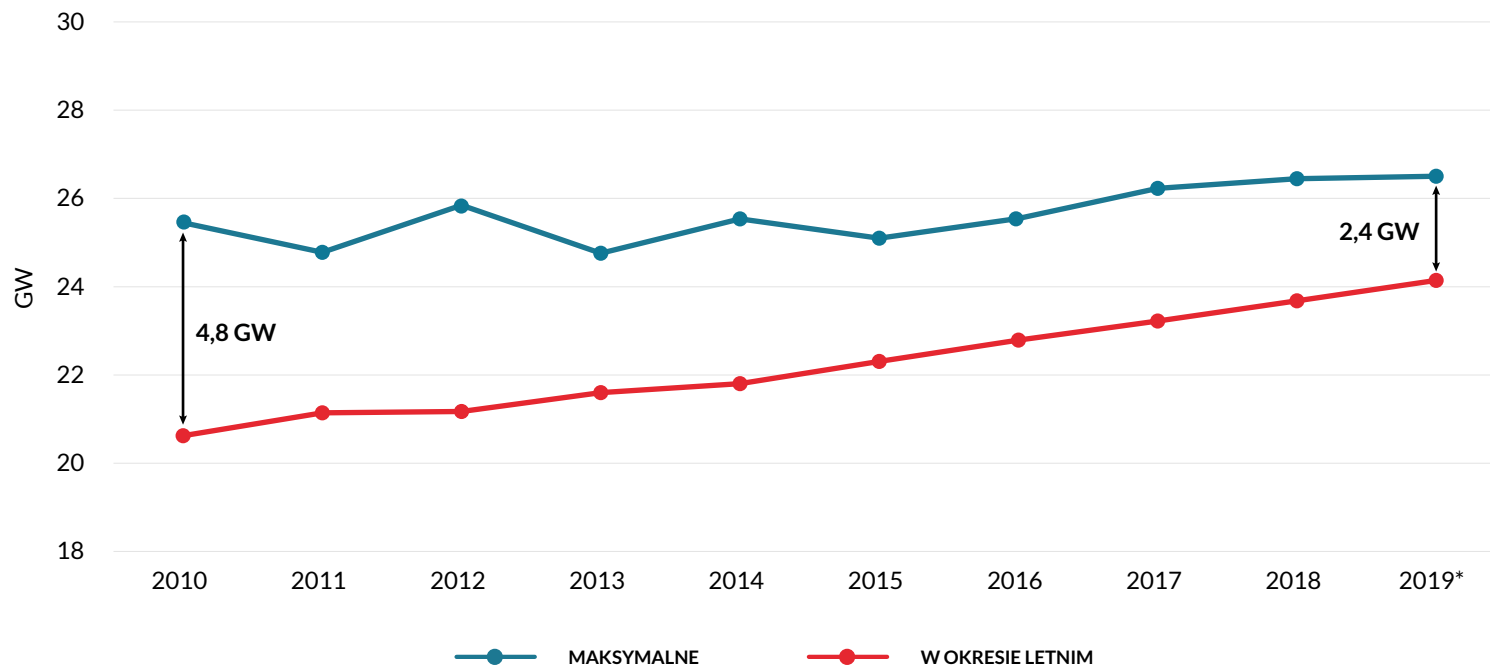
Zmiana zapotrzebowania na energię elektryczną

- W latach 2010-19 zapotrzebowanie na energię elektryczną w Polsce rosło średnio o 1,1%, a PKB o 4,1%

Zmiany w zapotrzebowaniu na moc szczytową

- Roczne maksymalne zapotrzebowanie na moc w systemie rośnie coraz wolniej. W 2019 r. wyniosło około 26 500 MW, tj. tylko o 50 MW więcej niż w roku poprzednim.
- Z kolei zapotrzebowanie na moc szczytową latem wzrosło o prawie 500 MW.

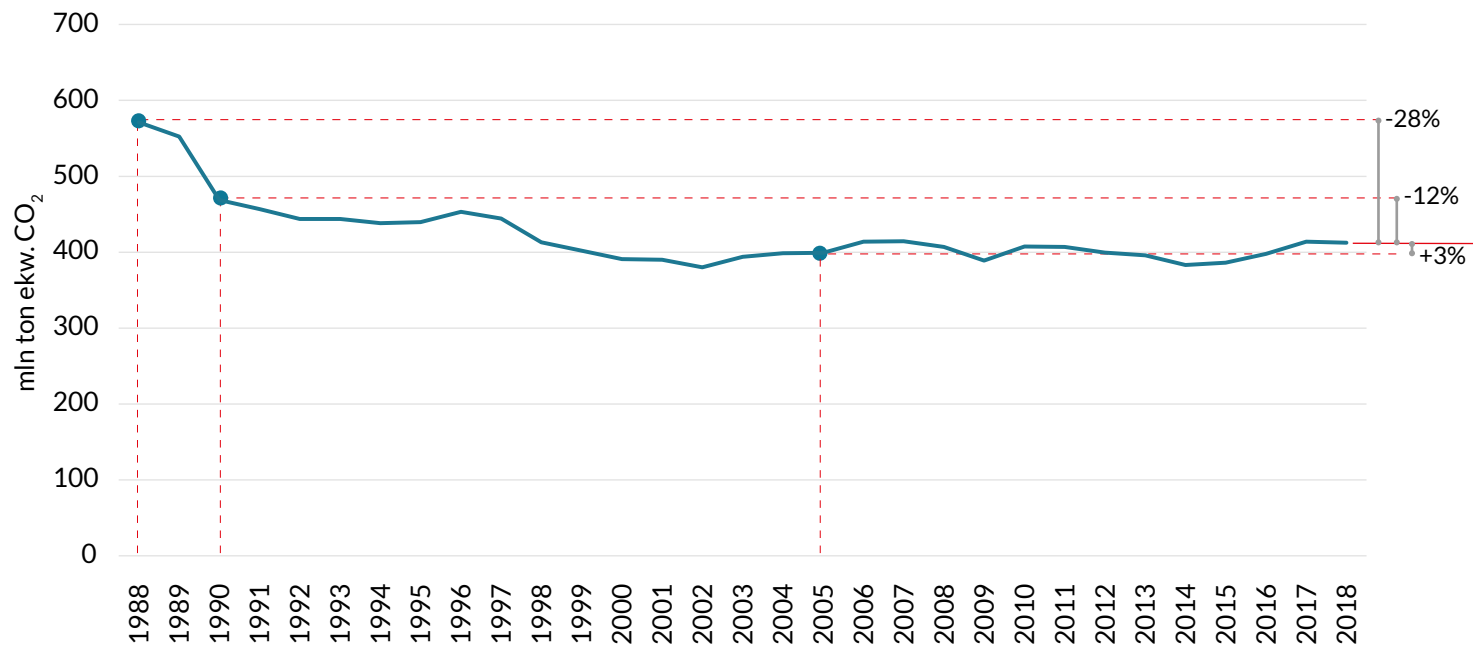

Opracowano na podstawie: PSE
*dane wstępne

Emisje

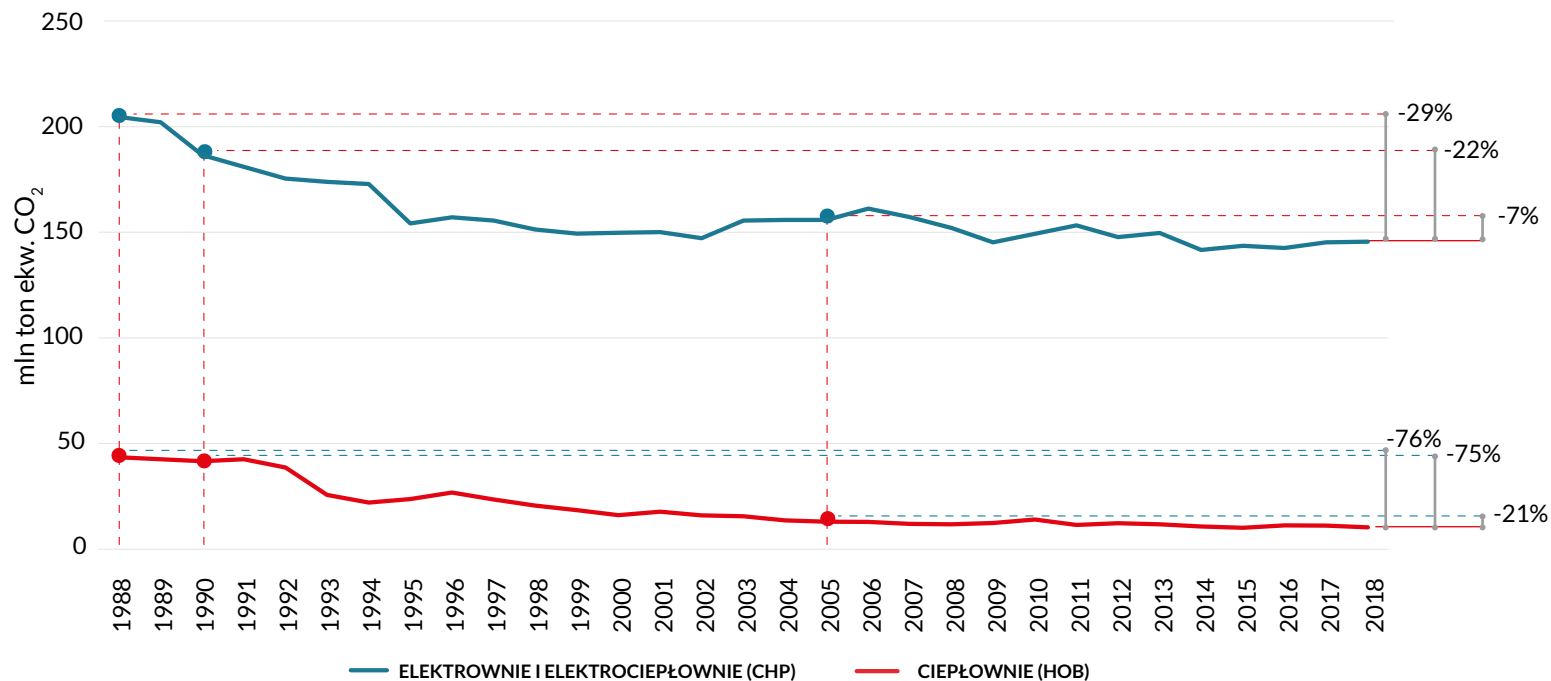
Zmiany w emisji gazów cieplarnianych

- W 2018 r. emisja gazów cieplarnianych (głównie CO₂, metanu oraz podtlenku azotu) utrzymała się na tym samym poziomie i wyniosła 412,5 mln ton ekwiwalentu CO₂.

Zmiany w emisji gazów cieplarnianych przez energetykę i ciepłownictwo

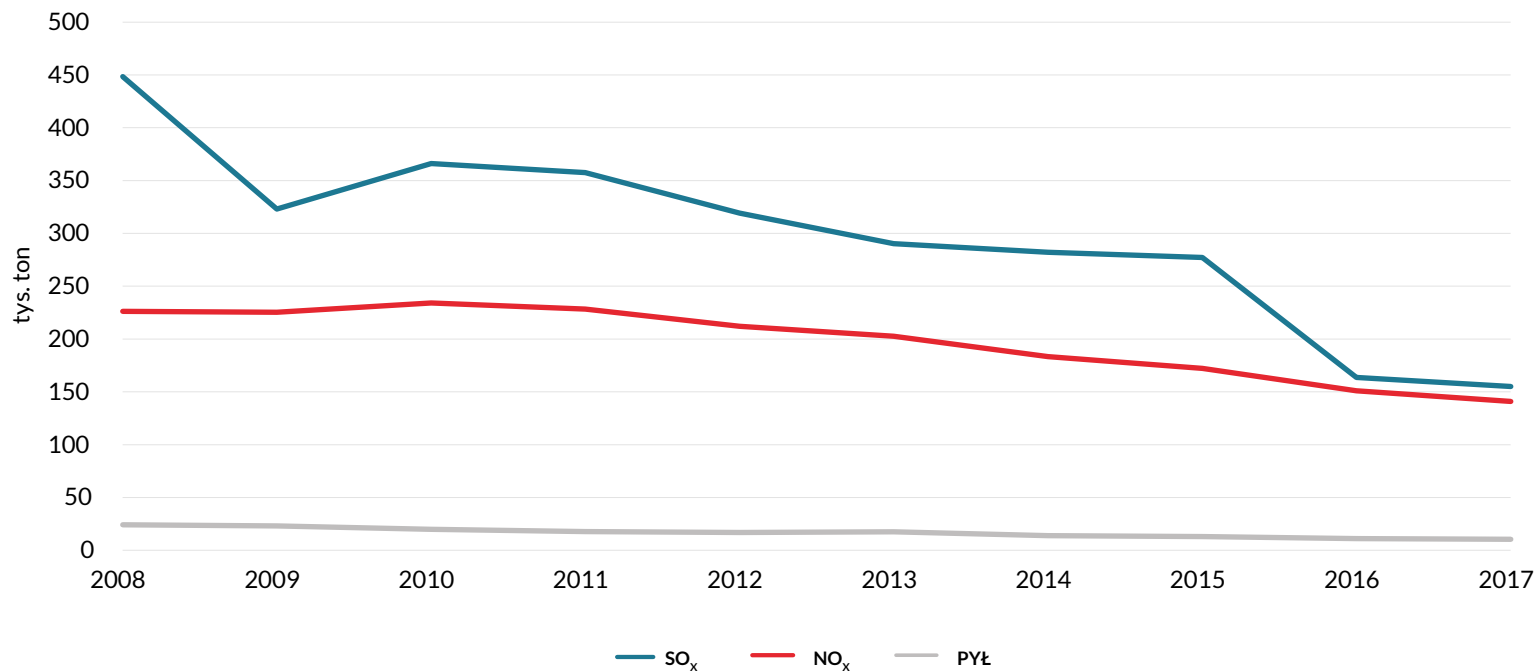
- W ciągu ostatnich lat brakuje realnej redukcji emisji gazów cieplarnianych zarówno w elektroenergetyce, jak i ciepłownictwie.

Opracowano na podstawie: EEA

Emisje gazów, pyłów i substancji szkodliwych energetyki

- Postępuje redukcja emisji tlenków siarki i azotu oraz innych zanieczyszczeń powietrza wynikająca z kontynuacji wdrażania w elektrowniach i elektrociepłowniach rozwiązań z zakresu ochrony środowiska.

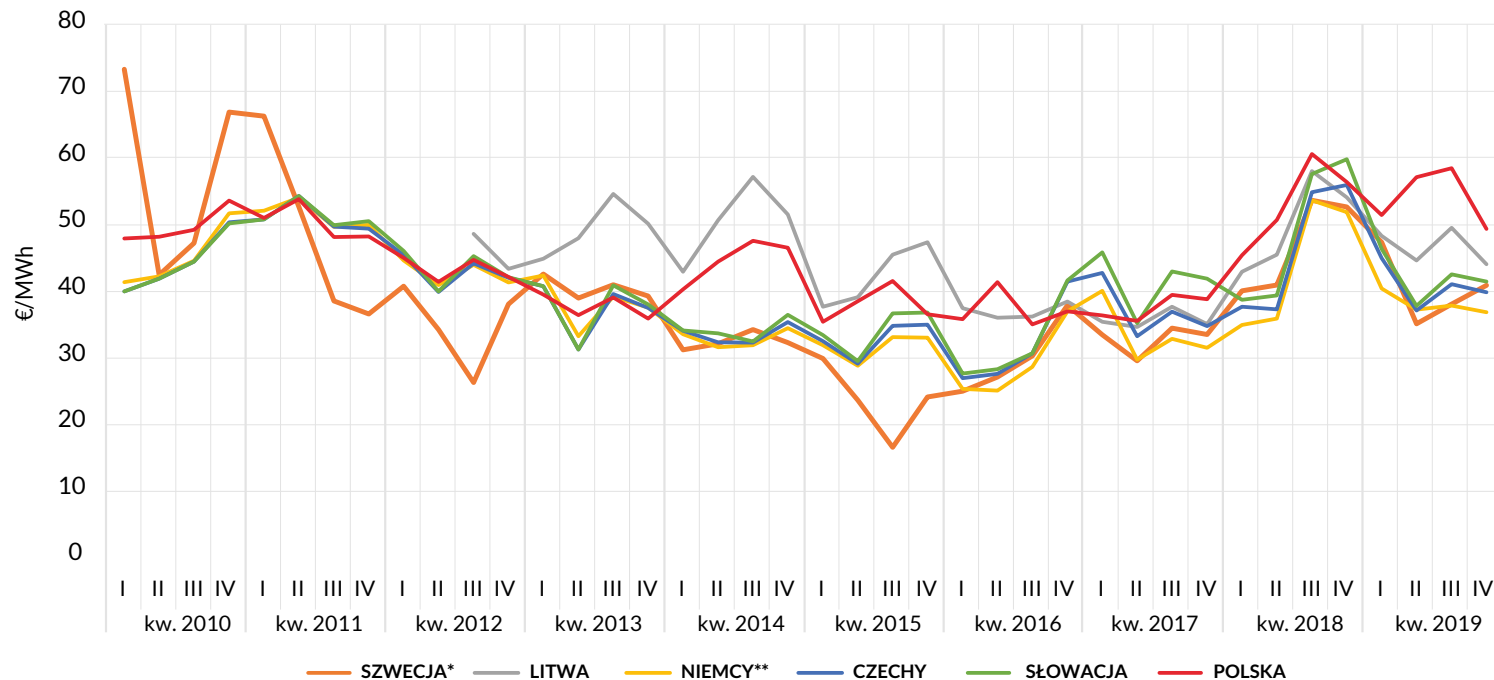

Ceny energii elektrycznej

Porównanie cen SPOT energii elektrycznej na rynkach krajów sąsiednich

- Po nagłym wzroście w drugiej połowie 2018 r., w ubiegłym roku ceny energii elektrycznej na rynkach dnia następnego w krajach sąsiadujących z Polską wróciły do poziomu sprzed dwóch lat.
- Ceny w Polsce utrzymują się na najwyższym poziomie w regionie.

Opracowano na podstawie: TGE, EEX, Nordpool, OTE

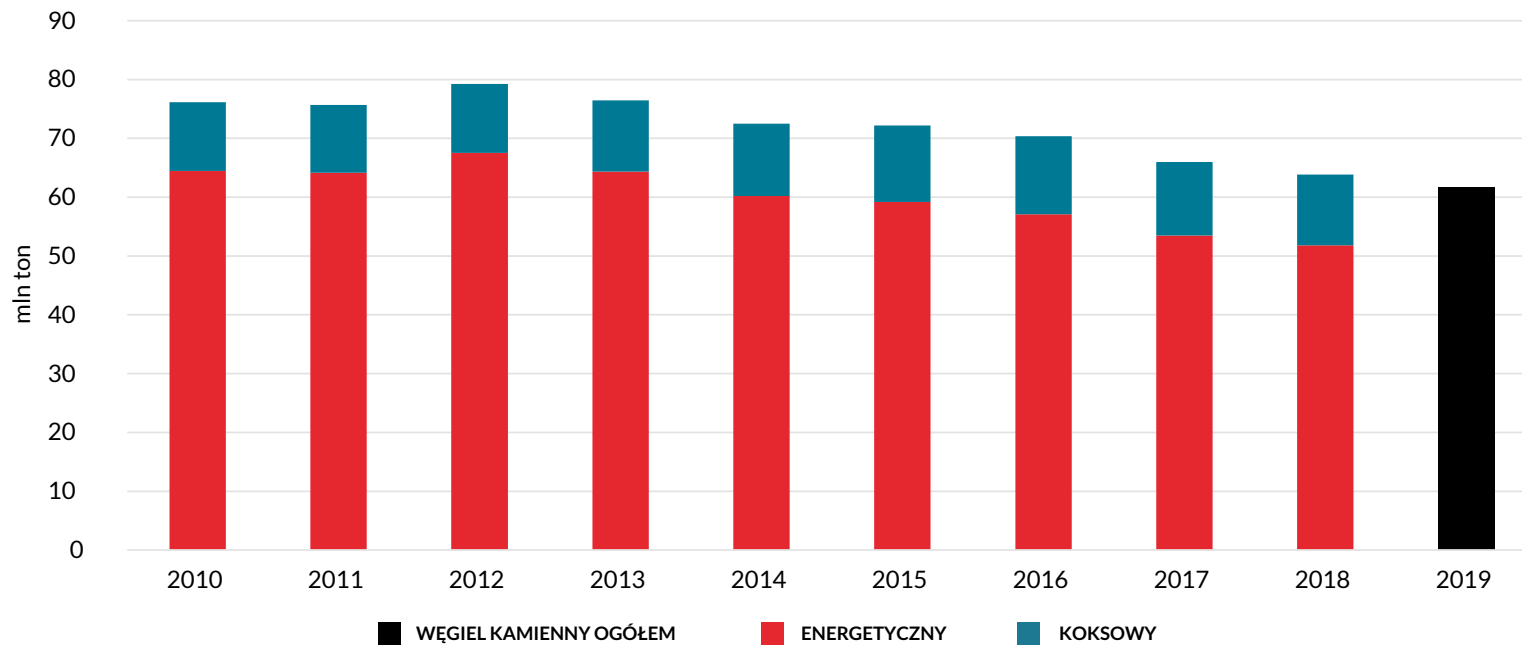
* od 4 kwartału 2011r. na podstawie cen dla obszaru SE4;

**ze względu na niedostępność danych cena w roku 2019 wyrażona jest jako średnia arytmetyczna cen dobowych. Pozostałe ceny wyrażone są jako średnia dobową ważona wolumenem

Paliwa

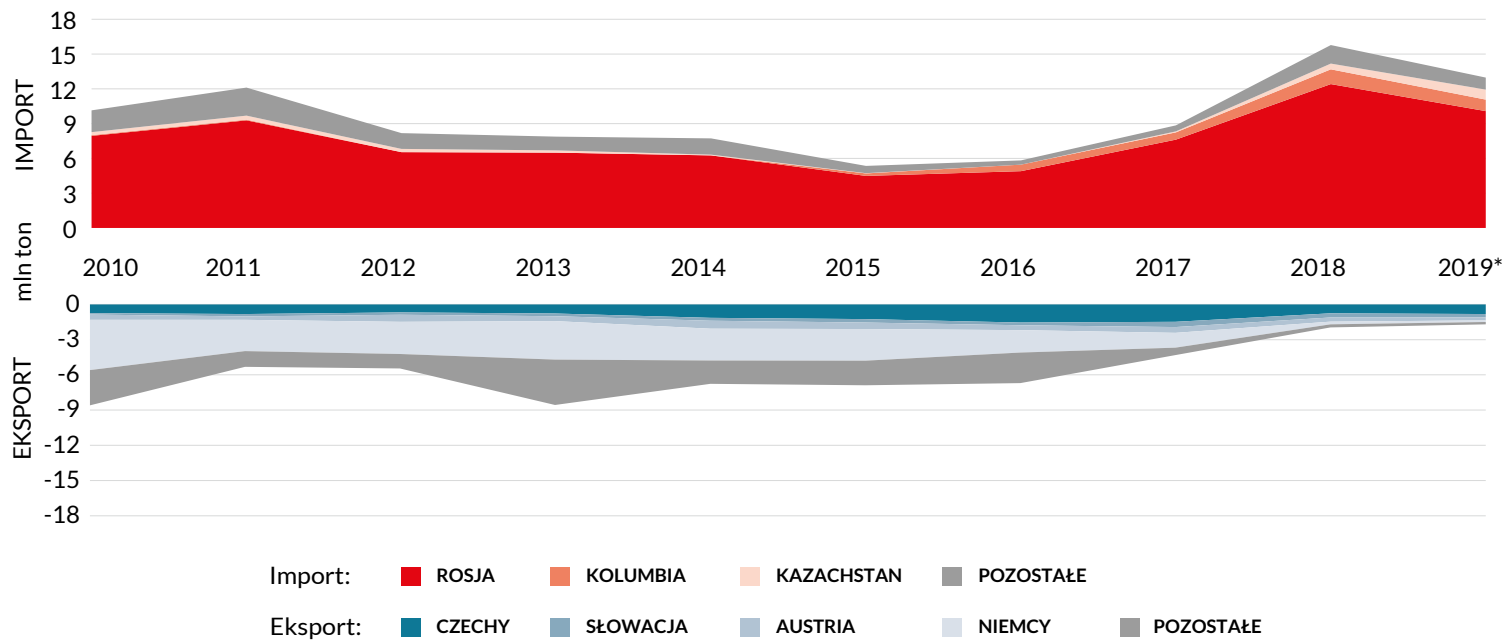
Krajowa produkcja węgla kamiennego

- W 2019 r. o prawie 2 mln ton spadło wydobycie węgla kamiennego w porównaniu do 2018 r. Trend ten utrzymuje się od lat.

Import węgla kamiennego energetycznego

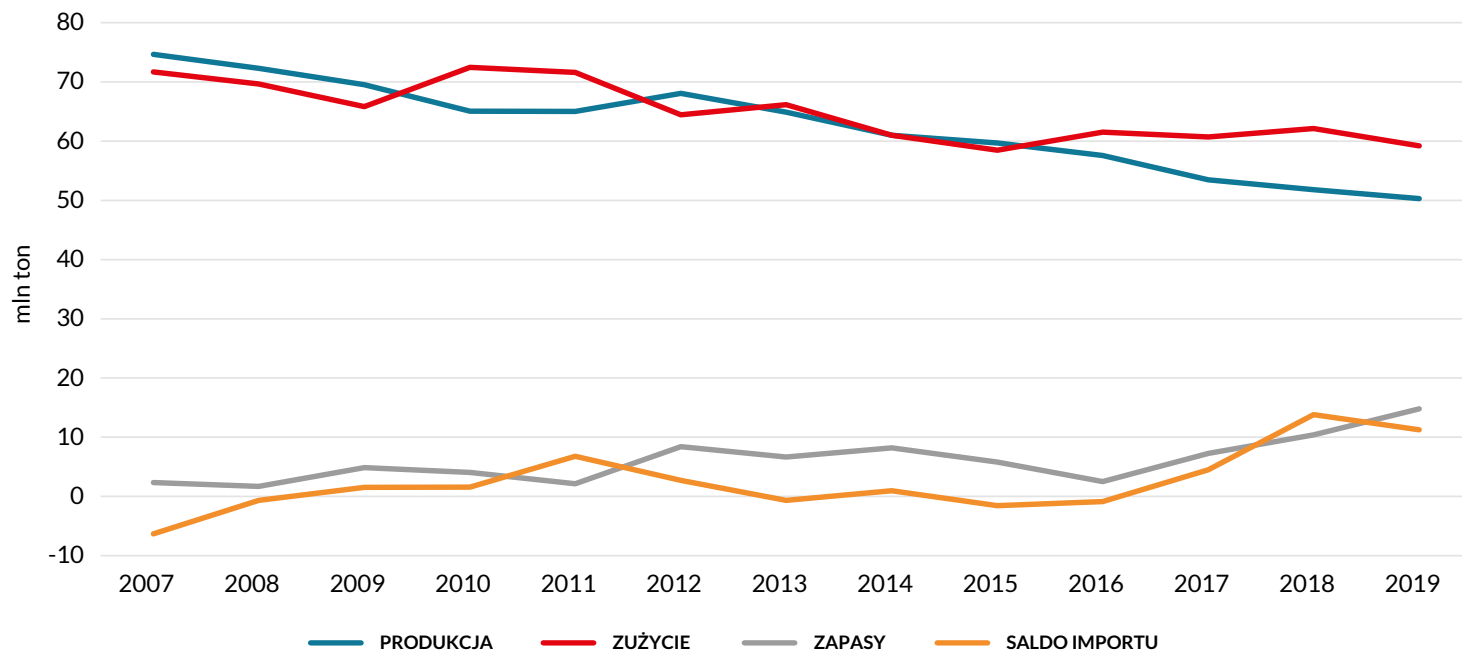
- W 2019 r. import węgla kamiennego energetycznego wyniósł ponad 13 mln ton, tj. o około 3 mln ton mniej niż w roku 2018.
- Ponad 10 mln ton pochodziło z Rosji. Pozostałe kierunki importu to Kolumbia, USA, Kazachstan, a nawet RPA.
- Eksport węgla, głównie do Czech, wyniósł 1,7 mln ton.

Opracowano na podstawie: Eurostat
*dane wstępne

Porównanie podstawowych danych o węglu

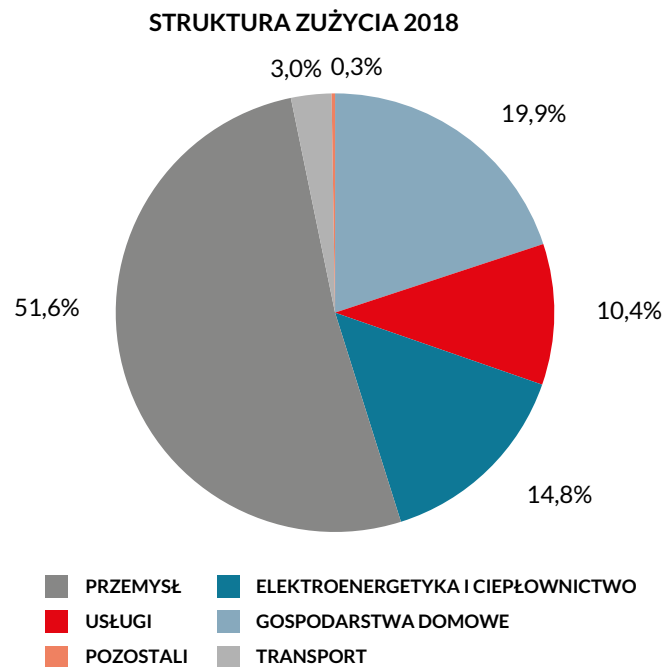
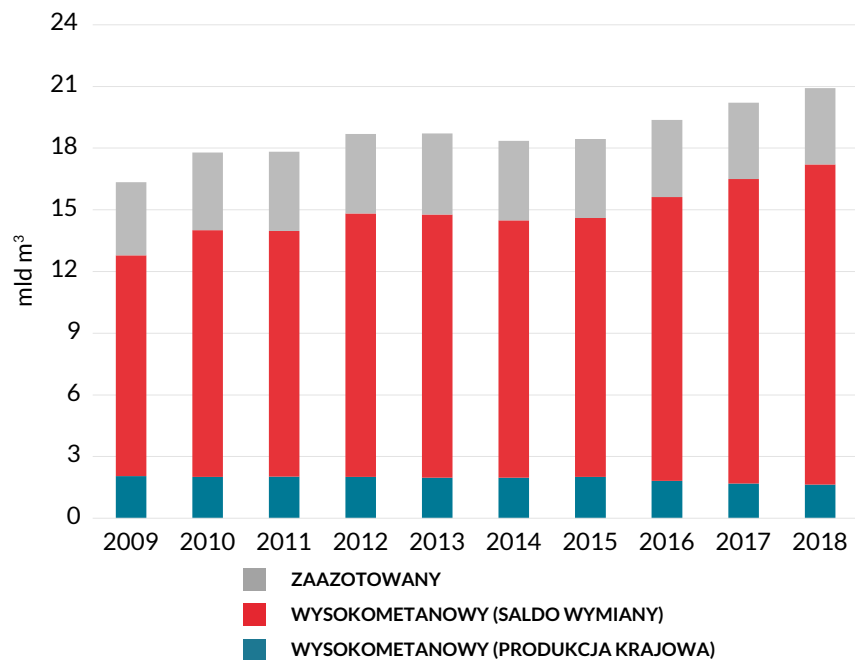
- Przy spadającej produkcji energii elektrycznej krajowe zużycie węgla kamiennego energetycznego w ostatnich latach utrzymuje się na podobnym poziomie.
- Przewaga jakościowa i cenowa importowanego surowca powoduje konieczność składowania niesprzedanego węgla krajowego.

Opracowano na podstawie: GUS, Polski Rynek Węgla

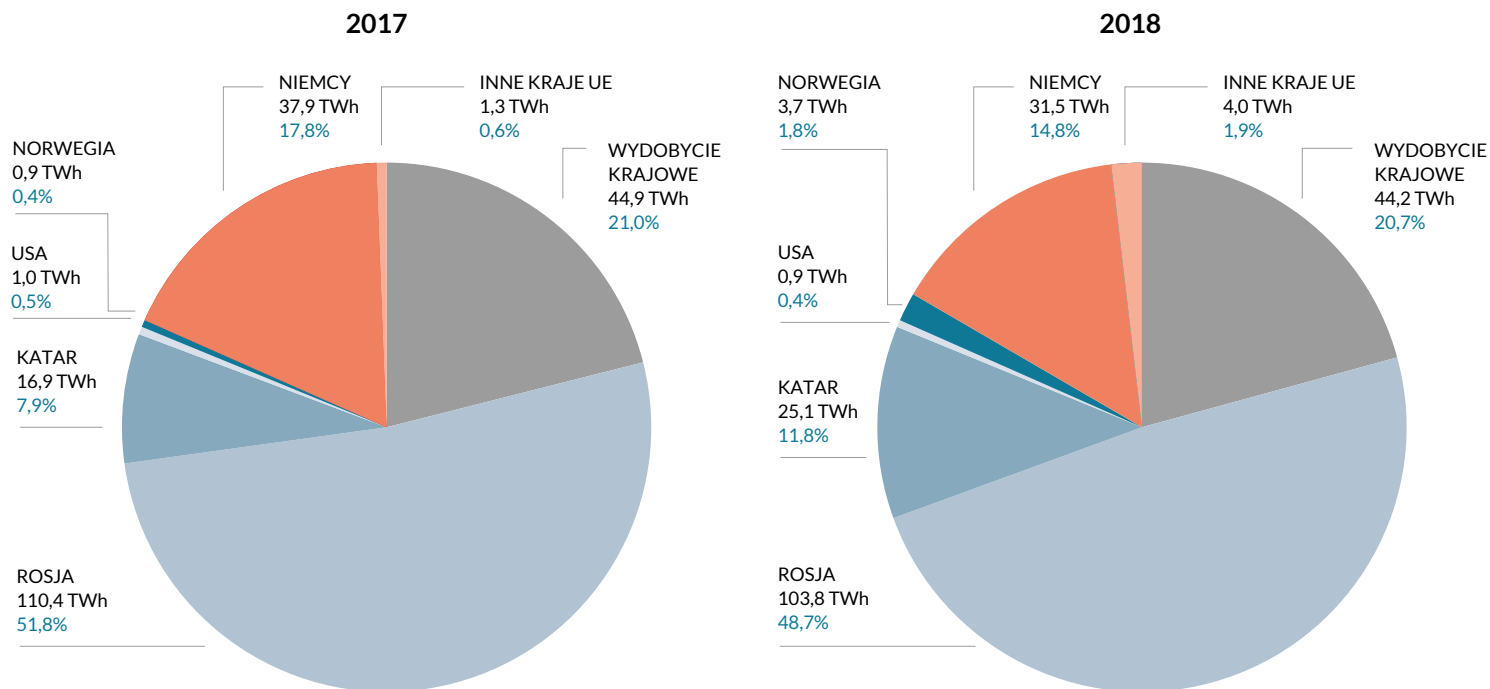
Zużycie krajowe gazu ziemnego

- Zużycie gazu wysokometanowego wyniosło w 2018 r. 17,2 mld m³ – o 0,8 mld m³ więcej niż rok wcześniej.
- Największy wzrost zużycia gazu odnotowano w transporcie oraz usługach.
- Wykorzystanie gazu zaazotowanego utrzymuje się na stałym poziomie około 3,8 mld m³ rocznie. Jest ono w całości pokrywane przez wydobycie krajowego tego paliwa.

Pozyskanie gazu ziemnego wysokometanowego

- Import gazu z Rosji stanowi poniżej 50% jego dostaw.
- W 2018 r. znacząco wzrosło znaczenie innych kierunków dostaw, głównie dzięki kontraktom na zakup gazu skroplonego.
- Krajowe wydobycie gazu ziemnego wysokometanowego, pokrywające około 1/5 zapotrzebowania na to paliwo, z roku na rok maleje.

Opracowano na podstawie: GUS, URE, ME

Notatki

Notatki

Notatki

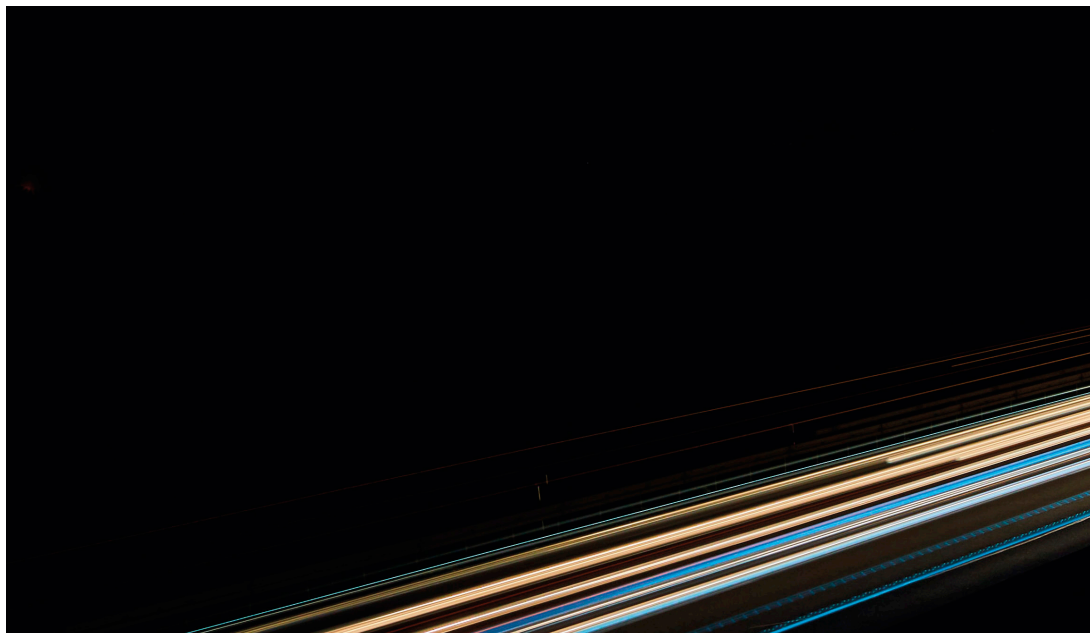

Transformacja energetyczna w Polsce Edycja 2020

FORUM ENERGII, ul. Chopina 5A/20, 00-559 Warszawa
NIP: 7010592388, KRS: 0000625996, REGON: 364867487

www.forum-energii.eu